

Curtea Supremă de Justiție

DECIZIE

20 februarie 2019

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție în componența:
Președinte – Vladimir Timofti,
Judecători – Anatolie Țurcan și Victor Boico,

examinând admisibilitatea în principiu a recursurilor ordinare declarate de către partea vătămată Lazăr Igor și de către avocatul Ionaș Gheorghe în numele inculpatului, prin care se solicită casarea sentinței Judecătoriei Strășeni din 23 martie 2016 și deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 26 septembrie 2018, în cauza penală în privința lui

Panaguța Alexandru xxxxx, născut la xxxxx, originar și domiciliat în xxxxx.

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 10.07.2013 - 23.03.2016;

Instanță de apel: 21.04.2016 - 10.11.2017;

Instanță de recurs: 02.03.2018 - 24.04.2018;

Instanță de apel: 29.05.2018 - 26.09.2018;

Instanță de recurs: 04.12.2018 - 20.02.2019.

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătoriei Strășeni din 23 martie 2016, Panaguța Alexandru a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art.190 alin.(5) Cod penal, la 8 ani închisoare, cu executarea în penitenciar de tip închis, cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate pe termen de 2 ani.

Acțiunea civilă înaintată de partea civilă Lazăr Igor, a fost admisă în principiu, urmând ca asupra cuantumului despăgubirilor să se pronunțe instanța în ordinea procedurii civile.

2. Pentru a se pronunța, prima instanță a constatat în fapt că, Panaguța Alexandru urmărind scopul dobândirii ilicite a bunurilor alte persoane prin înșelăciune și abuz de încredere avute față de partea vătămată Lazăr Igor, înșelându-l pe ultimul că are nevoie de sume bănești pentru a achita unele datorii avute față de alte persoane, ajutorării unor rude de ale sale pentru plecarea peste hotarele Republicii Moldova, precum și inițierii unei afaceri avantajoase, l-a convins pe ultimul ca acesta să-i împrumute sume bănești. Drept urmare, Panaguța Alexandru, în continuarea acțiunilor sale infracționale, în timp ce se afla în locuința cet. Certan Ana, situată pe xxxxx, a primit și a însușit de la partea vătămată Lazăr Igor la data de 28 octombrie 2009 suma de 6 500 euro, pentru ce în aceeași zi, în vederea camuflării acțiunilor sale infracționale, a întocmit pe numele lui Lazăr Igor, procură generală pe automobilul personal de model „BMW - 325 CI” cu n/î xxxxx.

Tot Panaguța Alexandru, în vederea realizării scopului său infracțional, aflându-se în locuința sus menționată, a primit și a însușit de la Lazăr Igor, la data de 16 decembrie 2009 suma de 7 800 euro, iar la data de 16 mai 2010 suma de 21 000 euro. Ulterior, Panaguța Alexandru, cunoscând că datorează părții vătămate Lazăr Igor, sume bănești și că drept gaj a lăsat acestuia din urmă automobilul personal de model „BMW - 325 CI” cu n/î xxxxx, a înstrăinat automobilul respectiv cet. Șamardin Serghei, întocmind la notar pe numele acestuia o altă procură cu drept de înstrăinare a mijlocului de transport menționat.

Ca rezultat al acțiunilor sale, Panaguța Alexandru a cauzat părții vătămate Lazăr Igor un prejudiciu material în sumă totală de 35 300 euro, care conform cursului oficial al Băncii Naționale a Republicii Moldova constituia suma de 578 353,35 lei.

3. Partea vătămată Lazăr Igor, a contestat cu apel sentința solicitând casarea parțială a acesteia în partea stabilirii pedepsei, rejudecarea cauzei cu pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care lui Panaguța Alexandru în baza art.190 alin.(5) Cod penal, să-i fie aplicată o pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen mai mare decât cel la care a fost condamnat și admiterea integrală a acțiunii civile.

În argumentarea apelului partea vătămată a indicat următoarele circumstanțe:

- în cadrul examinării cauzei penale s-a deconspirat faptul că automobilul inculpatului a fost gajat de către Panaguța Alexandru la 06 aprilie 2009, în folosul ÎM OMF „Microinvest” SRL, în scopul garantării restituirii împrumutului, plății dobânzii și a altor sume aferente împrumutului. Neonorându-și condițiile contractuale, ÎM OMF „Microinvest” SRL la acționat pe Panaguța Alexandru în judecată solicitând instanței transmiterea silită în posesia ÎM OMF „Microinvest” SRL pentru comercializarea ulterioară, în condițiile legii, a autoturismului menționat. La 08 iunie 2011, prin hotărârea instanței a fost admisă cererea ÎM OMF „Microinvest” SRL;

- cu toate că din data de 06 aprilie 2009 automobilul respectiv era gajat ÎM OMF „Microinvest” SRL, Panaguța Alexandru l-a gajat și părții vătămate la data de 20 octombrie 2009 și ulterior l-a înstrăinat altei persoane. Despre faptul că automobilul era gajat nu a cunoscut nici el și nici Șamardin Serghei, deoarece Panaguța Alexandru a ascuns faptul dat;

- la stabilirii pedepsei prima instanță nu a ținut cont la justa valoare de gravitatea infracțiunii săvârșite de Panaguța Alexandru, care la acel moment, potrivit art.16 alin.(5) Cod penal, se califica ca deosebit de gravă, precum și de circumstanțele, urmările și motivul infracțiunii, or, inculpatul însușind sumele de bani de la partea vătămată s-a îmbogățit fără justa cauză;

- la fel, nu s-a ținut cont și de faptul că inculpatul nu este angajat în câmpul muncii, a dus un mod de viață vulnerabil continuând să însușească ilicit și de la alte persoane sume de bani fiind pentru acesta o îndeletnicire.

3.1. Avocatul Liliana Bînzari în numele inculpatului a contestat cu apel sentința solicitând casarea acesteia cu pronunțarea unei hotărâri de achitare, din motiv că fapta nu întrunește elementele infracțiunii.

În argumentarea celor solicitate, a invocat următoarele:

- sentința de condamnare este ilegală și neîntemeiată, deoarece instanța nu a motivat în ce anume au constat acțiunile abuzive de încredere ale lui Panaguța

Alexandru față de Lazăr Igor și nu a motivat (contrar prevederilor art.art.27, 101, 384, Cod de procedură penală) de ce nu a reținut argumentele apărării în sensul combaterii acestui calificativ, în situația în care, până la 28 octombrie 2009, Panaguța Alexandru și Lazăr Igor se cunoșteau doar ca consăteni, efectiv unul cunoștea despre existența celuilalt și invers, însă nimic mai mult decât atât;

- instanța nu a motivat în ce a constatat calificativul de înșelăciune în acțiunile lui Panaguța Alexandru față de Lazăr Igor și nu a motivat de ce nu a reținut argumentele apărării în sensul combaterii acestui calificativ în situația în care, cu referire la împrumutul din 28.10.2009, însăși Lazăr Igor în declarațiile date în ședința de judecată a declarat că, Iachim Petru i-a zis că Panaguța Alexandru l-a întrebat dacă cunoaște vre-o persoană care i-ar putea împrumuta niște bani. El a căzut de acord să-i împrumute, dar cu condiția ca să-i garanteze împrumutul. Pe 28.10.2009 au mers împreună la notar și la cerința lui Lazăr Igor, au perfectat o procură generală pe automobilul de model „BMW 325 CI” cu n/î xxxxx, care îi aparținea cu drept de proprietate personală lui Panaguța Alexandru;

- partea acuzării l-a învinuit pe Panaguța Alexandru că acesta ar fi lăsat o procură generală lui Lazăr Igor asupra automobilului de model „BMW 325 CI” cu n/î xxxxx, însă Panaguța Alexandru a avut în proprietate automobilul de model BMW 325 CI cu n/î xxxxx și nu cu n/î xxxxx;

- deși Lazăr Igor nu recunoaște faptul că acorda împrumuturi cu dobândă și că în recipisa din 28 octombrie 2009 suma de 6 500 euro constituie suma real împrumutată lui Panaguța Alexandru, urmează a fi apreciat critic aceste declarații, or, chiar soția acestuia, Lazăr Mariana a recunoscut că soțul ei acorda împrumuturi cu dobândă. La fel, martorii Panaguța Denis și Certan Andrei au confirmat că Lazăr Igor acordă împrumuturi doar cu dobândă, că aceasta reprezintă o afacere pentru el;

- la fel, urmează a se reține faptul că declarațiile lui Panaguța Alexandru nu au fost combătute prin alte probe;

- prima instanță nu a reținut declarațiile martorului Panaguța Denis, care confirmă versiunea inculpatului că partea vătămată acorda bani cu dobândă.

3.2. Inculpatul Panaguța Alexandru a contestat cu apel sentința solicitând casarea acesteia cu pronunțarea unei hotărâri de achitare, din motiv că fapta nu întrunește elementele infracțiunii.

În motivarea cerințelor sale a invocat că:

- sentința este ilegală și neîntemeiată, deoarece prima instanță s-a limitat doar la citarea declarațiilor părții vătămate Lazăr Igor și martorilor acuzării Iachim Petru, Certan Ana, Erhan Serghei, Lazar Mariana, Șamardin Serghei, fără a da o apreciere întemeiată acestora;

- au fost respinse în totalitate declarațiile date de către inculpat și argumentele prezentate în combaterea învinuirii aduse, limitându-se la aceea că ar fi o tactică de apărare și tendință de eschivare de la răspunderea penală, fără însă a argumenta netemeinicia lor;

- prima instanță nu a motivat în ce au constatat acțiunile abuzive de încredere ale inculpatului față de Lazăr Igor;

- nu a motivat în ce a constatat calificativul de înșelăciune în acțiunile față de Lazăr Igor și nu a motivat de ce nu au fost reținute argumentele că la 28 octombrie 2009 a împrumutat de la Lazăr Igor suma de 5 000 euro, dar diferența de 1 500 euro

constituia dobânda la această sumă;

- deși Lazăr Igor nu recunoaște faptul că acorda împrumut cu dobândă și că în recipisa din 28 octombrie 2009 suma de 6 500 euro constituie suma real împrumutată de 5 000 euro și dobânda de 1 500 euro, chiar soția acestuia Lazăr Mariana a recunoscut că soțul ei acorda împrumut cu dobândă;

- la fel martorii Panaguța Denis și Certan Andrei au confirmat că Lazăr Igor acordă împrumuturi doar cu dobândă și că aceasta reprezintă o afacere pentru el;

- inculpatul nu i-a comunicat că intenționează să pornească vre-o afacere. În general, cu partea vătămată discuta doar despre sumele împrumutate și dobânzi;

- a văzut că nu mai are bani destui ca să-i întoarcă datoria și dobânzile, i-a propus lui Lazăr Igor un teren de pământ din s. Cojușna. Lazăr Igor a vrut să-l i-a, însă nu s-au înțeles în privința prețului. Lazăr Igor îl aprecia la un preț mai mic. I-a propus și un subsol din mun. Chișinău, dar nu s-a putut ajunge la o înțelegere cu celălalt proprietar al subsolului;

- în afară de sumele transmise lui Lazăr Igor cu titlu de dobândă până în luna aprilie 2010, i-a mai transmis și alte sume de bani, 1 250 euro și 10 000 lei până la depunerea plângerii la poliție.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 10 noiembrie 2017, apelul părții vătămate a fost respins, ca nefondat, iar apelurile părții apărării au fost admise, casată integral sentința și pronunțată o nouă hotărâre prin care Panaguța Alexandru a fost achitat de sub învinuirea de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.190 alin.(5) Cod penal, din motiv că fapta nu întrunește elementele infracțiunii.

Acțiunea civilă înaintată de partea vătămată a fost lăsată fără soluționare.

4.1. În motivarea soluției sale instanța de apel a indicat că, prima instanță a analizat unilateral cumulul de probe și eronat a adoptat o sentință de condamnare în privința lui Panaguța Alexandru.

Totodată, instanța de apel a consemnat că declarațiile inculpatului Panaguța Alexandru le consideră corespunzătoare adevărului, deoarece pe parcursul întregului proces penal, atât la urmărirea penală, cât și în ședințele instanțelor de fond, dânsul a dat declarații consecvente, concludente, iar pe parcursul judecării cauzei nu au fost aduse careva probe, care ar corobora între ele și ar demonstra că inculpatul a comis fapta prevăzute de art.190 alin.(5) Cod penal.

Instanța a constatat că relațiile dintre partea vătămată Lazăr Igor și inculpatul Panaguța Alexandru poartă un caracter civil, totodată depășind limitele unui împrumut obișnuit dintre două persoane fizice, deplasându-se în sfera activității comerciale de creditare, cu scopul obținerii unor venituri din această activitate, însă fără respectarea rigorilor legislației aplicabile față de asemenea activitate, precum înregistrarea corespunzătoare a subiectului activității, perfectarea juridică a relațiilor, corelarea dobânzii cu rata de refinanțarea a Băncii Naționale, etc.

5. Procurorul, în temeiul art.427 alin.(1) pct.6) Cod de procedură penală, a contestat cu recurs decizia solicitând casarea acesteia cu menținerea sentinței.

În motivarea cerințelor sale a invocat că, instanța de apel, a dat apreciere greșită probelor, derogând de la prevederile art.101 Cod de procedură penală și punând accentul doar pe declarațiile inculpatului, care nu coroborează cu celelalte probe din dosar.

5.1. Partea vătămată Lazăr Igor și avocatul acesteia, Mațco Andrei, în

temeiul art.427 alin.(1) pct.6) și 10) Cod de procedură penală, au contestat cu recurs hotărârile adoptate solicitând casarea parțială a sentinței, în partea stabilirii pedepsei și casarea integrală a deciziei instanței de apel, prin care inculpatul a fost achitat, cu rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri prin care lui Panaguța Alexandru, în baza art.190 alin.(5) Cod penal, să-i fie stabilită o pedeapsă la limita maximă prevăzută de sancțiunea articolului dat și admiterea integrală a acțiunii civile, cu încasarea din contul inculpatului a sumei de 54 735,73 euro.

6. Prin decizia Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 24 aprilie 2018, au fost admise recursurile, casată total decizia și dispusă rejudecarea cauzei în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

În motivarea soluției sale instanța de recurs a indicat că, instanța de apel nu a pătruns în esența problemei de fapt și de drept, formulând niște concluzii de ordin general din doctrina penală pe care le-a pus la baza achitării inculpatului, dar care totuși nu au suport probator.

Totodată, constatările la care a ajuns instanța de apel, vin în contradicție cu interpretările legale și cele doctrinare în materia analizării infracțiunii de escrocherie, având în vedere că aspectul ce ține de scopul urmărit de partea vătămată la acordarea împrumutului inculpatului, nu prezintă relevanță la calificarea acțiunilor ulterior imputabile ultimului, care nu și-a executat angajamentul asumat, cu rea-credință.

Or, la calificare faptei, drept infracțiune de escrocherie prezintă interes doar scopul avut de inculpat, și nicidecum cel urmărit de partea vătămată.

Pe de altă parte, cu privire la constatarea despre insuficiența probelor, se relevă că, la o concluzie diametral opusă față de cea a instanței de apel, a ajuns prima instanță, care a considerat că totuși probele acumulate la etapa urmăririi penale de către procuror și cercetate de instanță sunt suficiente pentru a-i incrimina inculpatului comiterea infracțiunii de escrocherie, însă nu și-a motivat suficient sentința adoptată.

De asemenea, la rejudecarea cauzei instanța de apel urmează să se expună asupra faptului că, pe de o parte, se susține că inculpatul ar fi încercat în diverse moduri de a-și onora obligațiile pecuniare față de partea vătămată, mai mult, chiar la 09 noiembrie 2017 i-a transferat lui Lazăr Igor suma de 182 880 lei, din contul datoriei, dar pe de altă parte, actele cauzei confirmă că bunurile propuse părții vătămate Lazăr Igor în vederea acoperirii parțiale a sumei datorate de către inculpat, într-un final nu au fost transmise acestuia, din diverse motive imputabile lui Panaguța Alexandru, or, nici terenul, nici încăperea din subsol nu-i aparțineau inculpatului cu drept de proprietate.

7. *Avocatul Gheorghe Ionaș în numele inculpatului*, la 04 iulie 2018, în cadrul examinării cauzei în instanța de apel, a depus cerere de apel suplimentară, prin care a solicitat casarea sentinței cu pronunțarea unei hotărâri de achitare.

În motivarea cererii de apel suplimentar s-a indicat că, calitatea de bănuț în privința lui Panaguța Alexandru a fost atribuită din momentul pornirii urmăririi penale, adică din 10 august 2012 sau din momentul efectuării percheziției din 07 septembrie 2012 (repercusiune importantă asupra situației persoanei) și a expirat de drept la 10 decembrie 2012, dată la care organul de urmărire penală urma în mod obligatoriu și necondiționat să înainteze învinuirea sau să dispună scoaterea de sub urmărirea penală.

Calitatea de bănuț a lui Panaguța Alexandru expirase de drept la 10 decembrie

2012, însă ordonanța de punere sub învinuire a fost adoptată abia la data de 28 decembrie 2012 - cu depășirea termenului legal și astfel, organul de urmărire penală a admis o ingerință în garanțiile prevăzute de art.22 Cod de procedură penală.

Într-o astfel de interpretare, se conchide că actele și acțiunile organului de urmărire penală efectuate după expirarea termenului legal de ținere a persoanei în calitate de bănuț sunt nule iar procesul penal în privința lui Panaguța Alexandru urmează a fi încetat din motivul nulității tuturor acțiunilor de urmărire penală efectuate după data de 10 decembrie 2012.

Contrar prevederilor art.art.8, 24 alin.(2), 26 alin.(1), (3), 27 alin.(2), 384 alin.(4), 389 alin.(2) Cod de procedură penală, prima instanță nu a dat apreciere cuvenită probelor administrate, nu și-a motivat decizia suficient și a fost adoptată hotărârea de condamnare doar în baza indicării anumitor probe ale părții acuzării enunțate în rechizitoriu.

La fel, avocatul a indicat că, deși din procesul-verbal al ședinței de judecată în prima instanță rezultă că au fost audiați inculpatul, partea vătămată, martorii acuzării și cercetate materialele dosarului penal, din cuprinsul sentinței se observă că instanța nu a apreciat, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității, veridicității și coroborării probele cercetate în raport cu circumstanțele stabilite în cauză, astfel fiind adoptată o sentință eronată, reieșind doar din declarațiile date în instanța de judecată de către partea vătămată și martorii acuzării, fără a fi examinate în ansamblu probele obiectiv administrate pe parcursul cercetării judecătorești.

Subsidiar apelantul a indicat că, fapta imputată lui Panaguța Alexandru nu conține elementele laturii obiective și subiective ale infracțiunii prevăzute de art.190 alin.(5) Cod penal, constatând astfel existența unor relații civile dintre Panaguța Alexandru și Lazăr Igor. Existența unor relații civile de împrumut dintre inculpat și partea vătămată se confirmă prin declarațiile lui Lazăr Igor, Lazăr Mariana, Iachim Petru, Certan Ana, Gacichevici Gheorghe și Certan Andrei, care au declarat expres că banii au fost transmiși cu titlu de împrumut.

8. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 26 septembrie 2018, apelurile declarate au fost respinse ca nefondate cu menținerea sentinței.

În motivarea soluției sale, instanța de apel a indicat că, analizând și apreciind probele administrate și cercetate de către prima instanță și în instanța de apel, vina inculpatului Panaguța Alexandru de comiterea infracțiunii incriminate s-a confirmat pe deplin și acțiunile lui corect au fost încadrate în baza art.190 alin.(5) Cod penal.

Or, inculpatul Panaguța Alexandru, având intenția de a sustrage ilicit surse financiare de la partea vătămată, a intrat în încrederea acesteia, insuflându-i certitudinea că este un om corect și apoi a luat, cu împrumut, sume de bani deși de la bun început nu avea intenții a le restitui ci a le dobândi în scop de a se îmbogăți, deoarece, cunoștea că nu le va putea restitui, având datorii mai mari decât era stabilită valoarea totală a bunurilor gajate, totodată aceste bunuri fiind gajate în contul altor datorii.

În scopul realizării intenției sale, Panaguța Alexandru la întocmirea procurii generale în privința automobilului „BMW 325”, intenționat a dus în eroare partea vătămată Lazăr Igor, or, ulterior acest bun l-a vândut lui Erhan Serghei.

Poziția apărării prin care susține că inculpatul nu a avut intenția de a înșela partea vătămată, că doar a împrumutat banii și ulterior a fost în imposibilitate de a-i

întoarce, sunt neveridice, deoarece inculpatul nu avea activități profitabile, astfel să-i aducă un venit pentru restituirea sumelor bănești împrumutate de la partea vătămată.

Instanța de apel a acceptat aprecierea dată de prima instanță deoarece declarațiile inculpatului Panaguța Alexandru se combat cu declarațiile părții vătămate, declarațiile martorilor și probele administrate, ultimele fiind veridice, pertinente și concludente.

Astfel, instanța de apel a constatat că vinovăția inculpatului a fost pe deplin demonstrată prin declarațiile părții vătămate Lazăr Igor, care a relatat detaliat perioada în care Panaguța Alexandru a luat bani în sumă de 35 300 euro, care până în prezent i-a întors doar o mică parte din sumă, declarații reținute ca veridice și utile.

Argumentele apărătorului precum că inculpatul nu intenționa să ducă în eroare partea vătămată, se combat cu probele administrate la dosar și cercetate în instanța de judecată și suplimentar în apel, și anume prin faptul că promisiunea inculpatului a fost îmbinată cu mai multe modalități de înșelăciune, cum ar fi: deși inculpatul i-a întors ulterior părții vătămate o mică sumă, acesta a folosit o modalitate de a duce în eroare sub impresia acceptării unei înțelegeri de ordin civil și în dorința de a-și onora obligațiunile asumate dar care de fapt nu a avut așa intenție.

La fel, nu sunt temeinice nici afirmațiile apărării prin care se indică că, între inculpat și partea vătămată în speța dată s-au instituit relații civile reglementate de prevederile art.195 Cod civil, or, în acțiunile lui Panaguța Alexandru se regăsesc elementele laturii obiective a componentei infracțiunii prevăzute la art.190 Cod penal și anume escrocheria, adică dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane, prin înșelăciune sau abuz de încredere în proporții deosebit de mari.

În această ordine de idei instanța a reținut că, în speță cu certitudine s-a constatat că, Panaguța Alexandru și Lazăr Igor se cunoșteau de mult timp, între ei s-au instituit relații amicale de încredere și susținere reciprocă, ceea ce l-a determinat pe Lazăr Igor să-i acorde suma necesară.

Analizând acțiunile inculpatului prin prisma probelor prezentate, inclusiv și a declarațiilor inculpatului, pe care instanța de apel le-a apreciat ca necorespunzătoare realității din motivul ne concordanței lor cu probele administrate, divergențelor între ele și combaterea lor prin celelalte probe, instanța de apel a conchis ca fiind demonstrat faptul înșelăciunii lui Lazăr Igor de către Panaguța Alexandru, ultimul determinându-l pe primul să-i transmită benevol suma de 35 300 euro, sumă pe care nu intenționa să o restituie, fapt care se demonstrează prin versiunea inculpatului cu referire la scopul pentru care a fost luată suma de 35 300 euro și motivarea că va întoarce suma când va avea bani, ori teoretic ar fi putut fi înțeles că nu-i va întoarce nici odată dacă nu va avea posibilitate.

Cât privesc argumentele ce țin de încălcarea prevederilor de înaintare a învinuirii inculpatului Panaguța Alexandru, instanța de apel a considerat că acestea nu sunt întemeiate, or învinuirea înaintată inculpatului a fost realizată cu respectarea rigorilor de procedură, nefiind încălcate termenele de înaintare a învinuirii, acesta nefiind pus sub aceiași acuzație anterior, nu s-a aflat sub restricția măsurilor preventive până la înaintarea învinuirii.

Cât privește apelul părții vătămate Lazăr Igor în partea ce ține de aplicarea pedepsei inculpatului, instanța de apel a reținut că, prima instanță la aprecierea modului și a măsurii de pedeapsă a ținut cont de caracterul și gradul de pericol social

al infracțiunii săvârșite, de personalitatea infractorului, de circumstanțele care atenuază pedeapsa sau o agravează. Instanța corect sa pronunțat și cu referire la acțiunea civilă, pe care a admis-o în principiu explicându-i părții vătămate dreptul de a se adresa cu o cerere de chemare în judecată, privind încasarea prejudiciului material conform procedurii civile.

9. Partea vătămată Lazăr Igor, în temeiul pct.6), 10) alin.(1) art.427 Cod de procedură penală, a contestat cu recurs hotărârile adoptate, solicitând casarea parțială a acestora, în partea stabilirii pedepsei, rejudicarea cauzei cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care lui Panaguța Alexandru să-i fie stabilită pedeapsa închisorii până la limita maximă și admiterea integrală a acțiunii civile.

În motivarea cerințelor sale a invocat că, infracțiunea de excrocherie, atentează la relațiile sociale ce vizează respectarea dreptului de posesie asupra bunurilor mobile, garantându-se dreptul de proprietate ale persoanei atentând și la relațiile sociale a căror existență și desfășurare normală sunt condiționate de ocrotirea relațiilor patrimoniale.

Sanctiunea art.190 alin.(5) Cod penal prevede pedeapsa cu închisoare de la 8 la 15 ani cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de până la 5 ani.

Astfel, susține că, au fost administrate și prezentate instanțelor de fond destule probe pertinente, admisibile și concludente, care în volum deplin dovedesc incontestabil vinovăția inculpatului Panaguța Alexandru în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.190 alin.(5) Cod penal.

Totodată, menționează că Panaguța Alexandru la faza urmăririi penale a refuzat să facă declarații pe marginea învinuirilor înaintate, iar în cadrul examinării cauzei penale în prima instanță și în instanța de apel deja a declarat că nu-și recunoaște vina și nu se consideră vinovat, fără a conștientiza caracterul excepțional de grav infracțional al faptei sale prejudiciabile comise și prejudiciul material cauzat.

La fel, instanțele de fond nu au ținut cont la justa valoare de gravitatea infracțiunii săvârșite de Panaguța Alexandru, care la momentul comiterii, potrivit art.16 alin.(5) Cod penal, se califica ca deosebit de gravă, de circumstanțele, urmările și motivul infracțiunii comise, care însușind sumele de bani de la partea vătămată s-a îmbogățit fără justa cauză, de faptul că inculpatul a fost anterior judecat prin Sentința Judecătoreiei Buiucani din 12 octombrie 2009, conform art.237 alin.(1) Cod penal. Astfel, fiind condamnat la 12 octombrie 2009, tot în acea perioadă, ignorând faptul condamnării, a continuat comiterea noilor infracțiuni criminale de însușire ilegală a bunurilor altei persoane.

Nu s-a ținut cont și de faptul că inculpatul nu este angajat în câmpul muncii, a dus un mod de viață vulnerabil continuând să însușească ilicit și de la alte persoane sume de bani fiind pentru acesta o îndeletnicire, fiind astfel socialmente periculos pentru societate, ceea ce impune izolarea lui pe o perioadă cât mai îndelungată de timp. În speță s-a deconspirat că Panaguța Alexandru a încercat să depoziteze și alte persoane de sume impunătoare de bani, inclusiv și persoane juridice.

Prin urmare, instanțele de fond ignorând cerințele art.art.75, 78 alin.(3) Cod penal, au aplicat lui Panaguța Alexandru o pedeapsă nemotivat de blândă, cu toate că inculpatul atât la faza de urmărire penală, cât și în cadrul cercetării judecătorești vina în comiterea infracțiunii imputate nu a recunoscut și de cele comise nu se căiește și

nu a conștientizat despre comiterea unei infracțiuni deosebit de grave.

În opinia recurentului pedeapsa aplicată inculpatului nu va duce la realizarea scopului pedepsei penale – de corectare a inculpatului și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni.

9.1. Avocatul Gheorghe Ionaș în numele inculpatului, în temeiul pct.2), 6), 8), 11), 14) alin.(1) art.427 Cod de procedură penală, a contestat cu recurs hotărârile adoptate, solicitând casarea acestora, cu pronunțarea unei hotărâri de achitare, din motiv că fapta nu întrunește elementele infracțiunii, iar acțiunea civilă să fie lăsată fără soluționare.

În motivarea cerințelor sale a invocat că, urmărirea penală în privința lui Panaguța Alexandru a fost pornită la 10 august 2012 (f.d.1 vol. I), când a fost emisă ordonanța privind pornirea urmăririi penale în privința lui Panaguța Alexandru conform semnelor componente de infracțiune prevăzute de art.190 alin.(5) Cod penal.

Astfel, termenul de atribuire a statutului de bănuțit lui Panaguța Alexandru urmează a fi calculat de la 10 august 2012 - data emiterii ordonanței, prin care a fost pornită urmărirea penală, fiind de fapt recunoscut în calitate de bănuțit, indiferent dacă organul de urmărire penală a respectat sau nu obligația de a aduce la cunoștință această ordonanță și informația despre drepturile procedurale, înserate la art.63 alin.(1¹) Cod de procedură penală.

Prin încheierea Judecătoria Strășeni din 30 august 2012 (f.d.29 vol. I) a fost dispusă o imixtiune în viața privată a lui Panaguța Alexandru prin faptul dispunerii efectuării percheziției la domiciliul acestuia.

Potrivit procesului-verbal de percheziție din 07 septembrie 2012 (f.d.30-32 vol. I) a fost executată încheierea Judecătoria Strășeni din 30 august 2012 și a fost efectuată percheziția la domiciliul lui Panaguța Alexandru.

Ulterior, prin ordonanța procurorului în Procuratura Strășeni din 28 decembrie 2018 (f.d.71 vol. I), Panaguța Alexandru a fost pus sub învinuire pentru comiterea infracțiunii prevăzute de art.190 alin.(5) Cod penal.

Din materialele dosarului penal cu certitudine se stabilește că, reieșind din partea motivantă și dispozitivă a ordonanței de pornire a procesului penal din 10 august 2012, ofițerul de urmărire penală a dispus pornirea urmăririi penale în privința lui Panaguța Alexandru, astfel, rezultă că organul de urmărire penală chiar din momentul pornirii urmăririi penale i-a atribuit lui Panaguța Alexandru statutul procesual de bănuțit, deoarece a indicat concret încadrarea juridică a infracțiunii și că există o bănuială rezonabilă că, în acțiunile cet. Panaguța Alexandru sunt prezente elementele componente de infracțiune prevăzute de art.190 alin.(5) Cod penal.

Consideră că, adoptarea ordonanței de punere sub învinuire lui Panaguța Alexandru de către procuror, a fost efectuată cu depășirea termenului legal, deoarece calitatea acestuia de bănuțit expirase de drept la data de 10 decembrie 2012, însă învinuirea a fost adoptată abia la 28 decembrie 2012 și astfel organul de urmărire penală a admis o ingerință în garanțiile prevăzute de art.22 Cod de procedură penală.

În cazul dat, reluarea urmăririi penale și înaintarea învinuirii din 28 decembrie 2012, precum și actele procedurale ulterioare au fost contrare cerințelor stipulate în art.22 alin.(2), 287 alin.(4) Cod de procedură penală, precum și celor din art.4 al Protocolului nr.7 la Convenție și urmează a fi considerată ca o încălcare a

prevederilor legale referitoare la sesizarea instanței prevăzute în art.251 alin.(2) Cod de procedură penală. Nulitatea reluării urmăririi penale, în cazul dat, poate fi invocată la orice etapă a procesului penal de către părți și se ia în considerație de instanță, inclusiv și din oficiu.

Într-o astfel de interpretare, se conchide că actele și acțiunile organului de urmărire penală efectuate după expirarea termenului legal de ținere a persoanei în calitate de bănuț sunt nule iar procesul penal în privința lui Panaguța Alexandru urmează a fi încetat pe motivul nulității tuturor acțiunilor de urmărire penală efectuate după data de 10 decembrie 2012.

În opinia recurentului, în privința judecătorului Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău, Robu Oxana erau prezente circumstanțe ce trezesc îndoiele rezonabile în privința imparțialității acestuia, deoarece anterior a participat la examinarea cauzei penale în privința lui Panaguța Alexandru.

Sușține recurentul că, fapta imputată inculpatului Panaguța Alexandru și Lazăr Igor nu conține elementele laturii obiective și subiective ale infracțiunii prevăzute de art.190 alin.(5) Cod penal, constatând astfel existența unor relații de natură civilă dintre aceștia.

Astfel, la momentul împrumutului inculpatul avea o stare financiară bună. Până a lua primul împrumut, adică până la 28 octombrie 2019, Panaguța Alexandru avea dat în locațiune microbuzul de model „Mercedes 312D” la SRL „Taxi Service”, prin contractul de locațiune a unității de transport din 01.11.2008, având un venit stabil (f.d.221-223 vol. I).

Recipisele prezentate de partea vătămată Lazăr Igor în vederea justificării pretinsului prejudiciu cauzat de către Panaguța Alexandru se atestă cu certitudine că acestea includeau nu numai suma de fapt a împrumutului, dar și acele profituri pe care partea vătămată le urmărea de pe seama inculpatului, la fel sume acoperite prin recipise întocmite ulterior, demonstrat atât prin conținutul declarațiilor inculpatului, cât și a martorilor, înscrisurilor existente în materialele dosarului penal (f.d.155-184 vol. III), din ce rezultă că acțiunile părții vătămate de majorare artificială a sumei datoriei au plasat inculpatul în situația de imposibilitate de rambursare a acesteia.

În cazul dat existența unor recipise de împrumut și restituirea (parțială sau totală) a sumei primite de către Panaguța Alexandru (f.d.129 vol. I) demonstrează cu certitudine existența unui drept cu caracter civil iar recipisele fiind probe în cauza penală, garantează în mod real dreptul părții vătămate Lazăr Igor de a pretinde la despăgubiri, formulând o acțiune civilă într-o instanță civilă de drept comun în baza normelor dreptului civil.

Existența unor relații civile de împrumut dintre inculpatul Panaguța Alexandru și Lazăr Igor se confirmă prin declarațiile lui Lazăr Igor, Lazăr Mariana, Iachim Petru, Certan Ana, Gacichevici Gheorghe și Certan Andrei, care au declarat expres că banii au fost transmiși cu titlu de împrumut.

Menționează apărarea că, Panaguța Alexandru a luat la 28 octombrie 2009 și 16 decembrie 2009 doar două împrumuturi în sumă de 6 000 euro (f.d.23 vol. I) și 5 000 euro. Începând cu luna noiembrie 2009, inculpatul îi achita lunar lui Lazăr Igor dobânda în mărime de 5% lunar.

Pe parcursul procesului penal s-a confirmat cu certitudine faptul că recipisa din 16 mai 2010 (f.d.22 vol. I) în care se indică că Panaguța Alexandru a împrumutat de

la Lazăr Igor suma de 21 000 euro conține de fapt suma de 11 000 euro (5 000 și 6 000 euro împrumutate la 28 octombrie 2009 și 16 decembrie 2009), dobânda de 500 euro neachitată pentru luna mai 2010 și dobânda de 5% lunar calculată pentru 1 an 6 luni înainte.

Totodată, lipsa elementelor de escrocherie și înșelăciune în acțiunile inculpatului și existența unor relații civile se confirmă prin restituirea parțială de către Panaguța Alexandru lui Lazăr Igor a datoriei, precum și intenția de a restitui părții vătămate în contul stingerii datoriei a unui subsol și teren, însă nu s-a putut conveni asupra prețului.

Declarațiile lui Lazăr Igor precum că acesta ar fi transmis lui Panaguța Alexandru mijloacele bănești fără o dobândă lunară urmează a fi supuse criticii deoarece se constată că acesta a transmis și la alte persoane bani cu dobândă, existând în acest sens și numeroase acțiuni civile pe rolul instanțelor de judecată (f.d.35-37, 46, 53-56 vol. II).

Contrar prevederilor art.art.414 alin.(3), 417 alin.(1) pct.8) Cod de procedură penală, instanța de apel în decizia adoptată s-a pronunțat superficial or nu s-a pronunțat asupra motivelor respingerii apelului apărătorilor și inculpatului, în partea ce ține nulitatea tuturor acțiunilor de urmărire penală efectuate după 10 decembrie 2012 și argumentele invocate cu privire la expirarea termenului de bănuț în momentul înaintării învinuirii, nu a examinat chestiunea cu privire la tardivitatea cererii de apel depusă de către partea vătămată Lazăr Igor, nu a examinat detaliat aspectele cu privire la existența relațiilor civile dintre partea vătămată Lazăr Igor și Panaguța Alexandru, fiind astfel încălcat dreptul inculpatului Panaguța Alexandru la un proces echitabil.

10. Asupra recursului declarat de partea vătămată Lazăr Igor a prezentat referință avocatul Gheorghe Ionaș în numele inculpatului, care s-a pronunțat pentru respingerea acestuia ca fiind depus peste termen și inadmisibil.

10.1. La fel, asupra recursurilor declarate a prezentat referință procurorul, care s-a expus pentru inadmisibilitatea acestora deoarece sunt vădit neîntemeiate și lipsite de temeiuri legale.

11. Examinând admisibilitatea în principiu a recursurilor ordinare în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal conchide că acestea urmează a fi declarate inadmisibile din următoarele considerente.

Conform art.432 alin.(2) pct.4) Cod de procedură penală, instanța de recurs, examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care constată că este vădit neîntemeiat.

11.1. Cu referire la recursul ordinar declarat de avocatul Ionaș Gheorghe în numele inculpatului.

Reieșind din conținutul recursului declarat, Colegiul penal constată că titularul invocă temeiuri pentru recurs stipulate la pct.2), 6), 8), 11), 14) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, potrivit cărora hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel când instanța nu a fost compusă potrivit legii ori au fost încălcate prevederile art.art.30, 31 și 33 Cod de procedură penală, hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția

instanței, fapta nu întrunește elementele infracțiunii, există o cauză de înlăturare a răspunderii penale, Curtea Constituțională a recunoscut neconstituțională prevederea legii aplicate în cauza respectivă.

În esență, criticele recurentului se axează pe ideea că instanța de apel nu a intrat pe deplin în esența acțiunilor inculpatului, acestea fiind apreciate greșit, eronat dispunând condamnarea acestuia în baza art. 190 alin. (5) Cod penal.

Verificând alegațiile avocatului, în raport cu actele cauzei, Colegiul conchide că acestea sunt neîntemeiate, iar instanța de apel la adoptarea soluției de respingere a apelurilor și menținere a sentinței a respectat prevederile legale, adoptând o soluție corectă și întemeiată.

Astfel, în primul rând, cu privire la temeiul de casare prevăzut de art.427 alin.(1) pct.2) Cod de procedură penală, asupra căruia avocatul a indicat că în privința judecătorului Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău, Robu Oxana erau prezente circumstanțe ce trezesc îndoieli rezonabile în privința imparțialității acestuia, deoarece anterior a participat la examinarea cauzei penale în privința lui Panaguța Alexandru, Colegiul penal ține să menționeze că, din materialele cauzei nu rezultă circumstanțe care ar duce la recuzarea judecătorului sau a depunerii declarației de abținere.

Articolul 33 alin.(1)-(3) Cod de procedură penală, prevede că:

(1) Judecătorii care sunt soți sau rude între ei nu pot face parte din același complet de judecată.

(2) Judecătorul nu poate participa la judecarea cauzei și urmează a fi recuzat:

1) dacă el personal, soțul său, ascendenții ori descendenții lor, frații sau surorile și copiii acestora, afinii și persoanele devenite prin înfiere, potrivit legii, astfel de rude, precum și alte rude ale lui, sunt direct sau indirect interesate în proces;

2) dacă el este parte vătămată sau reprezentant al ei, parte civilă, parte civilmente responsabilă, soț sau rudă cu vreuna din aceste persoane ori cu reprezentantul lor, soț sau rudă cu învinuitul, inculpatul în proces ori cu apărătorul acestuia;

3) dacă a participat în acest proces în calitate de martor, expert, specialist, interpret, traducător, grefier, persoană care a efectuat urmărirea penală, procuror, judecător de instrucție, apărător, reprezentant legal al învinuitului, inculpatului, reprezentant al părții vătămate, părții civile sau părții civilmente responsabile;

4) dacă a efectuat o cercetare sau un control administrativ al circumstanțelor cauzei sau a participat la adoptarea unei hotărâri referitoare la această cauză în orice organ obștesc sau de stat;

5) dacă el a luat în această cauză hotărâri anterioare judecății în care și-a expus opinia asupra vinovăției sau nevinovăției inculpatului;

6) dacă există alte circumstanțe care pun la îndoială rezonabilă imparțialitatea judecătorului.

(3) Judecătorul nu poate participa la o nouă judecare a cauzei atât în primă instanță, cât și pe cale ordinară sau extraordinară de atac și urmează a fi recuzat și în cazul în care a mai participat în calitate de judecător la examinarea aceleiași cauze în primă instanță, pe cale ordinară sau extraordinară de atac, precum și în cazul participării ca judecător de instrucție. Această prevedere nu se extinde asupra membrilor Colegiului penal al Curții Supreme de Justiție, precum și asupra

judecătorilor Curții Supreme de Justiție la rejudecarea cauzelor în baza hotărârii Colegiului penal al Curții Supreme de Justiție.

Potrivit proceselor-verbale ale ședințelor de judecată în instanța de apel din 11 mai 2016, 22 iunie 2016, 24 august 2016, 05 octombrie 2016, 16 noiembrie 2016, 21 decembrie 2016, la examinarea cauzei penale în privința lui Panaguța Alexandru a participat judecătorul Robu Oxana, însă din aceleași procese-verbale rezultă că aceste ședințe de judecată au fost amânate la cererile părților pe dosar, fără a se purcede la examinarea cauzei în fond.

Astfel, rezultă că judecătorul Robu Oxana nu s-a expus în nici un fel asupra fondului cauzei, iar alte careva circumstanțe care ar pune la îndoială obiectivitatea judecătorului potrivit art.33 Cod de procedură penală, nu au fost reținute.

În al doilea rând, cu privire la temeiul prevăzut de pct.6) alin.(1) art.427 Cod de procedură penală, instanța de recurs ține să menționeze că, respectând prevederile art.414 Cod de procedură penală, instanța de apel, judecând apelul înaintat de apărare, a verificat minuțios legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din dosar, astfel ajungând la concluzia corectă enunțată supra la pct.8 al prezentei decizii.

Colegiul penal a stabilit că, în sensul prevederilor art.417 alin.(1) pct.8) Cod de procedură penală, decizia instanței de apel cuprinde temeiurile de fapt și de drept care au dus, după caz, la respingerea apelurilor declarate de avocatul inculpatului, cu menținerea sentinței, precum și motivele adoptării soluției.

În acest context, instanța de recurs menționează că, din conținutul deciziei instanței de apel rezultă, că ultima corect a reținut fapta și circumstanțele săvârșirii infracțiunii de către inculpatul Panaguța Alexandru, constatate de prima instanță, acestea fiind reproduse în partea descriptivă, ulterior, motivând concluzia de vinovăție a acestuia.

Așadar, în vederea respingerii argumentelor din recurs privitor la chestiunea de apreciere eronată a probelor, Colegiul penal amintește că la etapa judecării recursului ordinar nu analizează conținutul mijloacelor de probă, nu dă o nouă apreciere materialului probator și nu stabilește o altă situație de fapt, decât cea constatată de instanțele de fond, acesta fiind sarcina primordială a instanțelor respective.

Deci, instanța de recurs nu examinează criticele referitoare la presupusa greșită reținere, pe baza probelor administrate în cauză, a anumitor elemente factice, ci verifică, prin raportare la situația de fapt stabilită de instanța de apel, corectitudinea condamnării inculpatului privind învinuirea imputată acestuia prin rechizitoriu.

Mai mult, în lumina jurisprudenței constante a Colegiului penal al Curții Supreme de Justiție, se reține că regula generală desprinsă din dispozițiile art.427 alin.(1) Cod de procedură penală, prevede, că la această etapă instanța de recurs verifică erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel, în baza temeiurilor stipulate expres de norma respectivă, dar nu apreciază sau face o reapreciere a stării de fapt reținută în cauză.

Totodată, Colegiul penal pe această linie de considerente specifică, că pentru a constitui caz de casare eroarea de fapt trebuie să fie gravă, adică, pe de o parte, să fi influențat asupra soluției cauzei, iar pe de altă parte să fie vădită, neîndoielnică.

Eroarea gravă de fapt nu privește dreptul de apreciere a probelor, ci discrepanța între cele reținute de instanță și conținutul real al probelor, prin ignorarea unor

aspecte evidente ce au avut drept consecință pronunțarea altei soluții decât cea pe care materialul probator o susține.

În cauza deferită judecării o atare eroare nu a fost constatată de către instanța de recurs, ori, în fapt și în drept, decizia instanței de apel corespunde tuturor normelor de drept procesual penal.

În al treilea rând, instanța de recurs, menționează, că temeiul invocat de recurent - „nu sunt întrunite elementele infracțiunii” este prezent atunci, când instanța ce a judecat cauza a comis în această parte o eroare de drept, cum ar fi situația prin care în hotărârea judecătorească s-a făcut referire la săvârșirea infracțiunii, dar nu au fost stabilite faptele sau împrejurările de fapt care corespund elementelor constitutive ale infracțiunii respective.

Latura obiectivă a escrocheriei se exprimă prin dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin înșelăciune sau abuz de încredere.

Astfel, elementul material se realizează prin acțiunea de dobândire ilicită a bunurilor de la victime, fiind întregit cu altele două, conținute în textul normei de incriminare - înșelăciune sau abuz de încredere.

Prin dobândire ilicită a bunurilor, legiuitorul prezumă un act opus celui licit, efectuat cu rea-credință, prin care făptuitorul obține (pentru sine sau pentru altul) transmiterea voită în proprietate, posesiune, detenție a bunului mobil sau imobil, a altor valori străine sau dreptului asupra acestora.

Înșelăciunea întrunește în sine variate metode, procedee și tehnici de operare ale făptuitorului - denaturarea informațiilor despre sine, despre apartenența de bunuri, dezinformarea victimei privitor la marfă, contraprestație, calitate, preț, echivalent etc.; utilizarea unor împrejurări, echipamente, documente fictive sau false; ascunderea unor informații, fapte, împrejurări obligatorii pentru comunicare victimei ș.a; în funcție de circumstanțele faptei, înșelăciunea poate lua forma scrisă de realizare, verbală, electronică sau alta, fapt care nu are relevanță pentru existența infracțiunii de escrocherie.

Prin oricare dintre cele două modalități - înșelăciunea sau abuzul de încredere, acțiunea făptuitorului este îndreptată la inducerea victimei în eroare, prin crearea unei false reprezentări a realității, indiferent de mijloacele utilizate, cu scopul obținerii transmițerii voite, sie ori altei persoane, a bunului sau dreptului asupra lui, ce aparține celui supus manoperelor frauduloase.

La încadrarea juridică a infracțiunii de escrocherie nu are importanță metoda înșelăciunii și mijloacele utilizate, important este ca acestea să fie îndreptate scopului de sustragere, iar victima să fie indusă în eroare și să ajungă la o reprezentare greșită a unei situații sau împrejurări, determinante transmițerii voite a bunului.

Latura subiectivă a infracțiunii de escrocherie se manifestă prin vinovăție sub formă de intenție. De asemenea, la calificarea faptei este obligatorie stabilirea scopului special – a scopului de cupiditate.

Astfel, instanța de recurs menționează că, instanța de apel, în urma cercetării probelor, corect a stabilit prezența tuturor elementelor constitutive ale infracțiunii prevăzute de art.190 alin.(5) Cod penal.

În al patrulea rând, cu privire la temeiul de casare prevăzut de art.427 alin.(1) pct.14) Cod de procedură penală, instanța de recurs reține că recurentul face trimitere la deciziile Curții Constituționale nr.12 din 07.02.2017 de inadmisibilitate a sesizării

nr.123g/2016 privind excepția de neconstituționalitate a art.274 alin.(7) Cod de procedură penală și nr.82 din 18.11.2016 de inadmisibilitate a sesizării nr.130g/2016 privind excepția de neconstituționalitate a art.63 alin.(2) pct.3) Cod de procedură penală, invocând că Panaguța Alexandru a fost pus sub învinuire cu depășirea termenului legal, deoarece calitatea acestuia de bănuț expirase de drept la data de 10 decembrie 2012 însă învinuirea a fost înaintată abia la 28 decembrie 2012.

Colegiul penal atestă că, în privința lui Panaguța Alexandru nu a fost emisă o ordonanță de recunoaștere în calitate de bănuț, iar alegațiile apărării – că acesta ar fi căpătat statutul de bănuț începând cu data pornirii urmăririi penale, nu este bazată pe norme de procedură penală în vigoare la acel moment.

Cu privire la temeiul de casare prevăzut de art.427 alin.(1) pct.11) Cod de procedură penală, instanța de recurs ține să menționeze că, recurentul nu a indicat concret care cauză înlătură răspunderea penală a inculpatului, or, poziția instanței de recurs de a suplini din oficiu recursul recurentului prin constatări subiective constituie o derogare de la principiul contradictorialității în condițiile egalității armelor.

În acest context, Colegiul penal ține să menționeze că, instanța de recurs nu este competentă să completeze din oficiu recursul ordinar al apărării cu circumstanțe în fapt și în drept, care l-ar justifica.

Or, conform art. 24 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța judecătorească nu este organ de urmărire penală, nu se manifestă în favoarea acuzării sau a apărării și nu exprimă alte interese decât interesele legii.

În consecință, raportând situația reținută în cauză la prevederile art.432 alin.(2) Cod de procedură penală, instanța de recurs nu constată prezența erorilor de drept ce ar genera casarea hotărârii atacate, și, prin urmare, se impune soluția inadmisibilității recursului ordinar declarat, ca fiind vădit neîntemeiat.

11.2. Cu referire la recursul ordinar declarat de partea vătămată Lazăr Igor.

Potrivit textului recursului, recurentul invocă drept temeiuri de casare a deciziei instanței de apel art.427 alin.(1) pct.6), 10) Cod de procedură penală, potrivit căruia hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel când hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază și s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale, exprimându-și dezacordul cu pedeapsa stabilită de instanțele de fond și admiterea în principiu a acțiunii civile.

Analizând temeiurile respective în raport cu motivele invocate, Colegiul penal constată că acestea nu și-au găsit confirmare.

Totodată, Colegiul reține că autorul recursului este de acord cu starea de fapt stabilită de instanțele de judecată, precum și cu încadrarea juridică a acțiunilor inculpatului, dar critică hotărârea instanței de apel referitor la pedeapsa stabilită lui Panaguța Alexandru, considerând că unica metodă de reeducare a inculpatului este aplicarea în privința acestuia a pedepsei la limita maximă prevăzută de norma incriminată acestuia.

Respectiv, examinând argumentele recursului prin prisma circumstanțelor cauzei și prevederilor legale pertinente, instanța de recurs le consideră neîntemeiate.

La acest capitol Colegiul penal relevă că, persoanei recunoscute vinovate de săvârșirea unei infracțiuni trebuie să i se aplice o pedeapsă echitabilă, în limitele sancțiunii articolului în baza căruia persoana se declară vinovată.

Potrivit art.75 alin.(1) Cod penal, la stabilirea categoriei și termenului pedepsei instanța de judecată are obligația să țină cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuază ori agravează răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia.

Pedeapsa are drept scop și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea inculpatului, cât și a altor persoane. Ca măsură de constrângere, pedeapsa are pe lângă scopul său represiv și o finalitate de exemplaritate, în ce privește comportamentul făptuitorului. Pe de altă parte, pedeapsa și modalitatea de executare a acesteia trebuie individualizată în așa fel, încât inculpatul să se convingă de necesitatea respectării legii penale și evitarea în viitor a săvârșirii unor fapte similare. Chestiunea de individualizare a pedepsei este un proces obiectiv, de evaluare a tuturor elementelor circumscrise faptei și autorului, având ca finalitate stabilirea unei pedepse în limitele prevăzute de lege.

Complementar, potrivit principiului umanismului, legea penală nu urmărește scopul de a cauza suferințe fizice sau de a leza demnitatea omului.

Închisoarea este una dintre cele mai severe pedepse și se aplică doar în cazurile când corectarea și reeducarea inculpatului nu este posibilă fără izolarea lui de societate.

În această ordine de idei, la stabilirea pedepsei lui Panaguța Alexandru, instanțele de fond au ținut seama pe deplin de principiile de aplicare, prevăzute de art.art.7, 61 Cod penal și de criteriile generale de individualizare a pedepsei, de caracterul și gradul de pericol social al infracțiunii săvârșite, stipulate în art.75 Cod penal, de toate circumstanțele cauzei, de gravitatea infracțiunii, care face parte din categoria celor deosebit de grave, ca circumstanță atenuantă a fost reținută caracteristica pozitivă de la locul de trai, iar ca circumstanță agravantă a fost reținută comiterea infracțiunii de către o persoană care anterior a mai comis și alte infracțiuni care au relevanță pentru cauză, corect au conchis că stabilirea față de acesta a pedepsei 8 ani închisoare este echitabilă, și că aceasta poate să își atingă scopul de restabilire a echității sociale, corijare și reeducare a inculpatului.

Astfel, instanțele de fond au respectat principiile generale de stabilire a pedepsei, concluziile cărora corespund circumstanțelor cauzei și criteriilor de stabilire a pedepsei, aceasta fiind aplicată în limitele legii și individualizată conform prevederilor legale.

Referitor la solicitarea părții vătămate privind admiterea integrală a acțiunii civile, Colegiul penal ține să menționeze că, instanța de apel corect a stabilit că, pretențiile din acțiunea civilă conțin cerințe nu doar cu privire la repararea prejudiciului stabilit prin rechizitoriu, dar și cele ce se referă la încasarea dobânzii de întârziere, asupra cărora urmau a fi prezentate probe suplimentare cu referire la argumentarea calculării dobânzilor de întârziere, din care motiv s-a dispus admiterea în principiu a acțiunii civile, cu explicarea părții vătămate a dreptului de a se adresa cu o cerere de chemare în judecată, privind încasarea prejudiciului material conform procedurii civile.

Analizând materialele cauzei și hotărârea instanței de apel, Colegiul penal nu constată vreo eroare de drept gravă ce ar afecta legalitatea hotărârii judecătorești contestate.

Potrivit art.432 alin.(2) pct.4) Cod de procedură penală, instanța de recurs, examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care constată că este vădit neîntemeiat.

12. În corespundere cu art.432 alin.(1), (2) pct.4) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

DECIDE :

Inadmisibilitatea recursurilor ordinare declarate de către partea vătămată Lazăr Igor și de către avocatul Ionaș Gheorghe în numele inculpatului, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 26 septembrie 2018, în cauza penală în privința lui *Panaguța Alexandru xxxxx*, deoarece sunt vădit neîntemeiate.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată pronunțată la 21 martie 2019.

Președinte

Vladimir Timofti

Judecători

Anatolie Țurcan

Victor Boico